

GUIA DOCENT

ETNOLOGIA I BASES DE LA PRODUCCIÓ ANIMAL

GRAU en VETERINÀRIA

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	ETNOLOGIA I BASES DE LA PRODUCCIÓ ANIMAL
Codi	102627
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	PRIMER CURS. PRIMER SEMESTRE
Horari	http://www.uab.cat/veterinaria/
Lloc on s'imparteix	Facultat de Veterinària
Llengües	CATALÀ I CASTELLÀ

Professor/a de contacte (Professor responsable)

Nom professor/a	RAMON CASALS COSTA
Departament	CIÈNCIA ANIMAL I DELS ALIMENTS
Universitat/Institució	UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Despatx	V0-320
Telèfon (*)	935811495
e-mail	ramon.casals@uab.cat
Horari d'atenció	A concretar per correu electrònic

2. Equip docent

Nom professor/a	XAVIER SUCH MARTÍ
Departament	CIÈNCIA ANIMAL I DELS ALIMENTS
Universitat/Institució	UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Despatx	V0-350
Telèfon (*)	935812815
e-mail	xavier.such@uab.cat
Horari de tutories	A concretar per correu electrònic

Nom professor/a	SERGIO CALSAMIGLIA BLANCAFORT
Departament	CIÈNCIA ANIMAL I DELS ALIMENTS
Universitat/Institució	UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Despatx	V0-322
Telèfon (*)	935811495
e-mail	sergio.calsamiglia@uab.cat
Horari de tutories	A concretar per correu electrònic
Nom professor/a	MAITE PARAMIO NIETO
Departament	CIÈNCIA ANIMAL I DELS ALIMENTS
Universitat/Institució	UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Despatx	V0-318
Telèfon (*)	935811456
e-mail	teresa.paramio@uab.cat
Horari de tutories	A concretar per correu electrònic
Nom professor/a	M ^a DOLORS IZQUIERDO TUGAS
Departament	CIÈNCIA ANIMAL I DELS ALIMENTS
Universitat/Institució	UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Despatx	V0-322
Telèfon (*)	935811495
e-mail	dolors.izquierdo@uab.cat
Horari de tutories	A concretar per correu electrònic
Nom professor/a	AHMED K. SALAMA
Departament	CIÈNCIA ANIMAL I DELS ALIMENTS
Universitat/Institució	UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
Despatx	V0-322
Telèfon (*)	935812913
e-mail	Ahmed.salama@uab.cat
Horari de tutories	A concretar per correu electrònic

3.- Prerequisits

Sense prerequisits

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Es tracta d'una assignatura de primer curs, de tipus bàsic, on el principal objectiu és introduir als alumnes al món de la Producció Animal, considerant els diferents tipus d'animals productius i les seves races, els sistemes bàsics de producció d'aliments d'origen animal, i els principals factors (biològics, econòmics, socials, mediambientals, etc...) que condicionen la rendibilitat de les empreses de cada sector productiu. Per tant, és una assignatura que intenta integrar diferents coneixements, amb la finalitat d'explicar els sistemes de producció animal, segons espècies productives, en el context d'un món canviant, on les circumstàncies econòmiques i mediambientals condicionen cada vegada més la producció d'aliments d'origen animal.

Entre els objectius de l'assignatura destaquem els següents:

- Entendre i utilitzar de forma correcta la terminologia productiva i etnològica.
- Diferenciar morfològicament les principals races d'espècies domèstiques utilitzades en Producció Animal i relacionar-les amb sistemes de producció concrets (extensius, intensius, etc.) i/o amb objectius productius determinats (llet, carn, ous, etc...) en base al seu potencial productiu.
- Comprendre la importància relativa dels diferents sectors productius i els factors que els condicionen.
- Entendre el funcionament dels principals sistemes de producció de les espècies domèstiques, integrant els coneixements fisiològics amb els econòmics.
- Avaluar índex tècnics i/o econòmics i conèixer els factors de competitivitat que condicionen la rendibilitat i sostenibilitat de les explotacions ramaderes.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE1. Demostrar un conocimiento genérico de los animales, de su comportamiento y de las bases de su identificación

Resultats d'aprenentatge

CE1.1. Utilizar la terminología productiva y etnológica de forma correcta y adecuada, así como las fuentes más importantes de información sobre las distintas razas de animales domésticos
CE1.2. Reconocer las especies domésticas, su proceso de domesticación y la formación de sus principales razas, así como la aptitud productiva de las mismas y su diferenciación morfológica

CE1.3. Reconocer la morfología exterior de los animales domésticos e identificar los diferentes morfotipos animales y su relación con la aptitud productiva
CE1.4. Definir los parámetros productivos y reproductivos de las especies domésticas y su variabilidad entre razas, decidiendo la raza más apropiada para los distintos sistemas productivos

Competència

CE3. Demostrar que conoce y comprende la cría, mejora, manejo y bienestar de los animales.

Resultats d'aprenentatge

CE3.1. Identificar los sistemas productivos de las diferentes especies domésticas, integrando los conocimientos fisiológicos con los económicos

Competència

CE12. Demostrar que conoce y comprende las bases de funcionamiento y de la optimización de los sistemas de producción animal y de sus repercusiones sobre el medio ambiente

Resultats d'aprenentatge

CE12.1. Aplicar los conocimientos fisiológicos a los objetivos productivos
CE12.2. Localizar e identificar los principales productores de alimentos de origen animal, así como su dimensión económica
CE12.3. Identificar y valorar los factores que afectan la producción de productos de origen animal

Competència

CE36. Manejar protocolos y tecnologías correctas destinados a modificar y optimizar los diferentes sistemas de producción animal

Resultats d'aprenentatge

CE36.1. Describir la evolución histórica del proceso de intensificación ganadera y sus consecuencias

Competència

CT1. Analizar, sintetizar, resolver problemas y tomar decisiones

Competència

CT2. Trabajar de modo eficaz en equipo, uni o multidisciplinar, y manifestar respeto, valoración y sensibilidad ante el trabajo de los demás

Competència

CT4. Comunicar la información obtenida durante el ejercicio profesional de forma fluida, oral y escrita, con otros colegas, autoridades y la sociedad en general

Competència

CT6. Buscar y gestionar la información relacionada con la actividad profesional

Competència

CT10. Mantener actualizados los conocimientos, habilidades y actitudes de las competencias profesionales mediante un proceso de formación continuada

6.- Continguts de l'assignatura

PROGRAMA TEÒRIC DE L'ASSIGNATURA

ETNOLOGIA I EXTERIOR

1. L'Etnologia i el concepte de raça (1h):

Etnologia: concepte, contingut i objectius. La domesticació: concepte, orígens i factors que la condicionen. Formació i evolució de races de bestiar. Concepte de raça i varietat. L'estàndard racial: avantatges i inconvenients.

2. Tipus Morfològics (1h):

Morfotipus i Biotipus. Caràcters productius i aptitud productiva. Morfotipus ambiental. Biotipus Constitucionals: carn, llet i altres. La sistemàtica de Baron. Aloidisme.

3. L'exterior dels animals i la Faneròptica (1h):

Morfologia: concepte i interès. L'exterior dels animals i les regions corporals. Bellesa, defectes i tares.

Les Faneres. Cromologia: capes i mucoses. Classificació i estudi de les capes. Particularitats de les capes. Herència del color de la capa.

SISTEMES DE PRODUCCIÓ: GENERALITATS

4. Sistemes de Producció Animal (1) (1h):

Les produccions animals i els seus factors condicionants. Bases d'un sistema de Producció Animal. Principals Factors de Producció. Classificació dels sistemes de producció Animal: extensius i semiextensius..

5. Sistemes de Producció Animal (2) (1h):

La producció animal como a procés econòmic de transformació. Intensificació de la producció ramadera: causes i conseqüències. La sostenibilitat dels sistemes i importància de la integració Agricultura-Ramaderia.

PRODUCCIÓ DE VAQUÍ

6. Producció de boví lleter (2h):

El sector i l'estructura del sistema productiu. Cicle productiu i les seves necessitats: Part i calostre, lactància, creixement prepuberal, pubertat i cobrició, creixement post puberal, part, corba de lactació i secat. Vida productiva. Per a cada segment es plantejarà: objectiu del període, duració, alimentació i maneig, i instal·lacions.

7. Races de vaquí lleter i criteris de selecció (1h):

Etnologia bovina de llet

8. Vaques de carn (1h):

El sector i l'estructura del sistema productiu. Cicle productiu i les seves necessitats. Per a cada segment es plantejarà: objectiu del període, duració, alimentació i maneig, i instal·lacions.

9. Vedells d'engreix (1h): El sector i l'estructura del sistema productiu. Cicle productiu i les seves necessitats. Per a cada segment es plantejarà: objectiu del període, duració, alimentació i maneig, i instal·lacions.

10. Races de vacuï de carn i criteris de selecció (1h):

Etnologia de boví de carn. Selecció de la raça.

PRODUCCIÓ PORCINA

11. Sector porcí (1h):

Evolució del sector i comerç internacional (censos,.....). Estructuració del sector porcí a Catalunya, Espanya i Europa.

Factors de competitivitat del sector porcí.

12. Sistemes de producció porcina (1) (1h):

Cicle productiu.

Sistemes Extensiu i semi extensiu (porc ibèric i "càmping")

13. Sistemes de producció (2) (1h):

Sistema Intensiu: cicle tancat i "en fases". Aspectes sanitaris

14. Els animals (1h):

Etnologia porcina i línies genètiques.

15. Factors d'optimització (1h):

Índex del manual descriptiu.

PRODUCCIÓ AVÍCOLA

16. Avicultura. Sectors de carn i posta (1h):

Evolució dels sectors i comerç internacional (censos,.....). Estructuració de la indústria avícola de carn i posta a Catalunya, Espanya i Europa.

Factors de competitivitat del sector avícola.

17. Sistemes de producció d'aus (1) (1h):

Reproductors.

Producció de carn de pollastre intensiva. Factors d'optimització (índex del manual descriptiu).

18. Sistemes de producció d'aus (2) (1h):

Producció d'ous intensiva.

Altres produccions avícoles: extensiu, ecològic, capons, indiots i alternativa. Aspectes de bio seguretat. Factors d'optimització (índex del manual descriptiu).

19. Els animals (1h):

Etnologia aviar i línies genètiques.

PRODUCCIÓ OVINA I CAPRINA

20. Sectors Oví i Caprí (1h):

Importància del sectors oví i caprí a nivell mundial, europeu, i de Catalunya i Espanya. Cicle biològic dels ovins i caprins.

Objectius, cicle productiu i planificació de ramats productors de carn. Part, cria i lactància artificial de xais. Sistemes d'engreix de xais segons el pes al sacrifici (lleugers, pesats) i el tipus d'alimentació (extensiu, intensiu, etc...). Sistemes bàsics d'allotjament. Costos de producció i factors de competitivitat.

21. Principals races d'oví de carn (1h):

Origen i distribució dels diferents tipus d'ovins a nivell mundial. Races derivades del Merino, races franceses, races britàniques, races prolífiques, i races autòctones espanyoles. Millora de la productivitat. Creuaments Industrials.

22. Sistemes de producció d'oví de llet (1h):

Objectius, cicle productiu i planificació de ramats d'oví lleter. Tipus de deslletament, corbes de lactació i productivitat. Sistemes de tipus tradicional i de tipus intensiu. Costos de producció i factors de competitivitat.

23. Principals races d'oví de llet (1h):

Classificació dels principals ovins lleters segons l'àrea d'origen i el tipus de cua. Races ovines d'alta i baixa producció lletera, autòctones i estrangeres. Possibles creuaments per incrementar la productivitat.

24. Sistemes de producció caprina (1h):

Objectius, cicle productiu i planificació de ramats. Corba de lactació i etapes de la vida productiva. Sistemes de producció lletera. Sistemes de cria i engreix de cabrits. Costos de producció i factors de competitivitat.

25. Races caprines (1h):

Tipus bàsics de caprins domèstics: tronc Alpí, Mediterrani o Asiàtic. Races caprines especialitzades en llet (estrangeres i autòctones). Races caprines amb altres finalitats.

ETNOLOGIA EQUINA

26. Les races d'èquids (1h):

Classificació taxonòmica dels èquids. Origen i evolució dels èquids. Híbrids equins. Aptituds productives: sella i esport, carn i tracció. Classificació racial dels cavalls: sang calenta, sang freda i ponis.

27. Races equines (1h):

La raça "Àrab" i la seva importància. "Pura Sang Anglès". "Anglo-Àrab". Cavalls espanyols de sella i altres cavalls de sella. Cavalls trotadors i Cavalls de salt. Cavalls traccionadors. Ponis i Ponis espanyols. Races d'ases. Híbrids asencs

ETNOLOGIA CANINA I FELINA

28. Races de gossos (1) (1h):

Classificació taxonòmica dels cànids. Origen i evolució del cànids. Troncs racials. La classificació racial dels gossos segons la Federació Canina Internacional (F.C.I.). Grup I, II, III i IV.

29. Races de gossos (2) (1h):

Grups V, VI, VII, VIII, IX i X. Races espanyoles no reconegudes per la F.C.I.

30. Races de gats (1h):

Classificació taxonòmica dels fèlids. Origen i evolució dels fèlids. Classificació racial dels gats: tipus Cobby i Exòtic. Races reconegudes per la Federació Felina Internacional (F.F.I.). Races no reconegudes per la F.F.I.

PRÀCTIQUES I SEMINARIS

A) PRÀCTIQUES

1. Morfologia exterior i Zoometria: (Pràctica 1)

Regions corporals dels animals domèstics i Mesures morfomètriques: Aplicació a les espècies equina, bovina, ovina i caprina. Particularitats i defectes importants de les regions corporals. (2 hores, en granja).

2. Cronometria: (Pràctica 2)

Apreciació de l'edat dels animals i els seus factors de variació. Cronologia dentària. Determinació de l'edat en viu en diverses espècies. (2 hores, en granja).

3. Valoració Morfològica i Estàndard racial: (Pràctica 3)

Estàndard racial i valoració morfològica d'un individu. La seva relació amb els caràcters productius. Aplicació a les espècies bovina i ovina. (2 hores, en granja).

4. Identificació Animal: (Pràctica 4)

Identificació animal: importància i evolució. Utilització de caràcters naturals: Realització d'una ressenya. Identificació per mètodes artificials: Crotals i identificació electrònica. Traçabilitat en una explotació. **(2 hores, en granja).**

5. Producció de boví lleter: (Pràctica 5)

Utilitzant un programa informàtic, basat en un entorn WEB al que els estudiants podran accedir. Aquest programa, molt senzill, genera de forma automàtica una explotació lletera, i obliga al estudiant a "passar els dies" prenent simplement decisions sobre la inseminació (si/no), el secat dels animals i la compra/sacrifici d'animals.

Les dades que es generen s'utilitzaran de base per a que cadascú avalui la seva explotació (espais, mitges productives, índexs productius bàsics, anàlisis econòmic...). L'objectiu és introduir a l'alumne en la gestió de les tasques en granja. **(2 hores en sala de informàtica).**

Requereix la dedicació de 10 h de treball a casa, però es modificable a l'alça si hi ha més temps disponible.

6. Producció de porcí: (Pràctica 6)

Factors d'optimització (discussió sobre el manual tècnic). Càlcul del disseny i organització d'una granja de mares i producció de garrins: organització de les bandes, dimensionament o places (Manual), producció, productivitat, etc., i engreixadors necessaris, etc. L'objectiu és introduir a l'alumne en la gestió de la granja i el maneig en bandes. **(2 hores en sala de informàtica).**

7. Producció d'aviram: (Pràctica 7)

Càlcul del disseny i organització d'una granja ponedores: organització, dimensionament o places, producció, productivitat, etc., i una altra de broilers. Vídeo del sector: naus de producció, etc. L'objectiu és introduir a l'alumne en la gestió de l'empresa ramadera. **(2 hores en sala de informàtica y vídeo).**

8. Producció d'oví: (Pràctica 8)

Instal·lacions ovines i factors que afecten els costos de producció. L'objectiu és introduir a l'alumne en la importància dels costos de producció. **(2 hores, en granja).**

B) SEMINARIS

1. Presentació de l'Aprenentatge Cooperatiu: (Seminari 1)
(1 hora, en aula)

2. Qualitat i Seguretat Alimentària: (Seminari 2)
(1 hora, en aula)

3. Costos de producció i Instal·lacions ramaderes: (Seminari 3)
(2 hores, en aula)

4. Discussió Producció boví lleter: (Seminari 4)

Discutir i avaluar els resultats, incloent els obtinguts al programa informàtic i els anàlisis-propostes realitzades a partir de les classes de teoria (que es basen en la mateixa explotació). **(2 hores, en aula)**

7.- Metodologia docent i activitats formatives

El centre del procés d'aprenentatge és el treball de l'alumne. L'estudiant aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca (1) subministrant-li informació o mostrant-li les fonts on es pot aconseguir i (2) dirigint els seus passos de manera que el procés d'aprenentatge pugui realitzar-se eficaçment. En línia amb aquestes idees, i d'acord amb els objectius de l'assignatura, el desenvolupament del curs es basa en les següents activitats:

1. Classes magistrals:

L'alumne adquireix els coneixements propis de la assignatura assistint a les classes magistrals i complementant-les amb l'estudi personal dels temes explicats. Les classes magistrals estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

2. Pràctiques:

Es realitzaran 8 pràctiques de 2 hores cadascuna, en dos àmbits diferents.

Hi hauran 4 pràctiques més relacionades amb l'Exterior dels animals i l'Etnologia, que es realitzaran a la Granja Experimental, i en les que els alumnes entraran en contacte amb animals vius, aprenent les seves característiques morfològiques i de identificació.

Les altres 4 pràctiques seran d'aproximació als sistemes de producció més importants, i s'utilitzaran per donar a conèixer un concepte específic de la Producció Animal. Es realitzaran, o en aula d'informàtica, en aula de vídeo, o en granja. En aquestes pràctiques s'encomanarà als alumnes uns treballs d'autoaprenentatge que hauran de realitzar i presentar, i que seran discutits posteriorment en un Seminari.

3. Seminaris:

Els seminaris són sessions amb una doble finalitat. D'una banda treballar coneixements que no han estat exposats de manera aprofundida en les classes magistrals, per a completar la seva comprensió, i d'una altra discutir els resultats obtinguts en els treballs encomanats en les pràctiques.

A més es realitzarà un seminari per a presentar i explicar el funcionament de l'aprenentatge cooperatiu, que ha de permetre als alumnes adquirir els coneixements necessaris sobre identificació racial, de la que després seran avaluats en grup i individualment.

4. Aprenentatge Cooperatiu:

Per a adquirir el coneixement sobre identificació racial, els alumnes treballaran en grup i de manera autònoma les característiques racials, que els han de permetre diferenciar les races de les diverses espècies. La llista de les races els hi serà proposada pel professorat de l'assignatura. Hi haurà uns professors tutors del procés per a cada espècie considerada, que es reuniran com a mínim una vegada amb els alumnes especialistes en la espècie concreta que els hi correspongui.

5. Pòster:

A principi de curs se'ls hi encarregarà als alumnes la realització d'un pòster sobre un tema que hauran d'escollir entre els que se'ls hi proposin. El pòster el realitzaran en grup (màxim 4

persones), i versarà sobre algun tema o sistema de producció no explicat en la resta de l'assignatura, i serà avaluat a final de curs pel professor tutor de cada pòster.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes Magistral	31	CE1.1, CE1.2, CE1.3, CE1.4, CE3.1, CE12.1, CE12.2, CE12.3, CE36.1, CT1, CT10
Pràctiques	16	CE1.1, CE1.3, CE3.1, CE12.1, CE12.3, CT1, CT2, CT6, CT10
Seminaris	6	CE3.1, CE12.1, CE12.3, CE36.1, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10

Supervisades

Aprenentatge cooperatiu. Reunió amb especialistes	2	CE1.1, CE1.2, CE1.3, CE1.4, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10
Tutorització del Pòster	1	CE3.1, CE12.1, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10

Autònomes

Aprenentatge cooperatiu	8	CE1.1, CE1.2, CE1.3, CE1.4, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10
Pòster	4	CE3.1, CE12.1, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10
Costos de producció i Instal·lacions ramaderes	5	CE3.1, CE12.1, CE12.2, CE12.3, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10
Producció de vacú lleter	15	CE3.1, CE12.1, CE12.3, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10
Estudi Autònom	59	CE1.1, CE1.2, CE1.3, CE1.4, CE3.1, CE12.1, CE12.2, CE12.3, CE36.1, CT1, CT6

8.- Avaluació

Pel càlcul de la nota final de l'assignatura es tindran en compte les següents qualificacions:

Avaluació dels exàmens

Es realitzarà un examen final individual tipus test sobre el contingut global de l'assignatura, amb un pes del **50%** de la nota final de l'assignatura. És necessari obtenir com a mínim una qualificació de 3,5 sobre 10 en aquest examen per aprovar el global de l'assignatura.

Es realitzarà un examen de identificació racial, a partir de la presentació de imatges de diferents races d'animals domèstics, que tindrà un pes global del **15%** de la nota final.

Avaluació de l'Aprenentatge Cooperatiu

S'avaluarà en una sessió del grup, en que es preguntarà la identificació de les diverses races que es presentin en imatge. La nota obtinguda serà única i comuna per tots els alumnes del grup, i comptarà un **5%** de la nota final

Avaluació del Pòster

Prèvia presentació del pòster, aquest serà avaluat pel professor que ha fet el seguiment del grup d'alumnes, tenint en compte el contingut del mateix i la seva presentació formal. La nota del pòster comptarà un **10%** de la nota final.

Avaluació de Treballs de Pràctiques

S'avaluaran individualment els dos treballs de pràctiques encomanats als alumnes.

El treball de producció de vacú de llet serà avaluat pel professor responsable del seminari, i comptarà un **10%** de la nota final.

El treball de costos de producció i instal·lacions ramaderes serà avaluat pel professor responsable del seminari, i comptarà un **10%** de la nota final.

No presentats

Es considerarà no-presentat l'alumne que hagi estat avaluat en menys d'un **85%** de la nota final potencial de l'assignatura.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Examen Final individual tipus test	2	CE1.1, CE1.2, CE1.3, CE1.4, CE3.1, CE12.1, CE12.2, CE12.3, CE36.1, CT1, CT10
Examen individual de Identificació Racial	0.5	CE1.2, CE1.3, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10
Examen de grup de Aprenentatge Cooperatiu	0.5	CE1.2, CE1.3, CT1, CT2, CT4, CT6, CT10

9- Bibliografia i enllaços web

1. Llibres d'Exterior:
 - Aparicio G. 1974. Exterior de los grandes animales domésticos. Ed. Imp. Moderna, Córdoba. : Llibre clàssic d'exterior en llengua castellana. Bàsic per a entendre molts conceptes.
 - Miquel P., Puche C. 1994. Pelajes del caballo. Ed. Ediciones el Caballo, Barcelona. : Llibre actual sobre el tema de colors i pelatges del cavall.
 - Oteiza J. 1983. Introducción al estudio del exterior del caballo y del toro. Ed. CECSA, México. : Llibre d'exterior d'equins i bovins.
 - Sánchez A. 1981. Identificación Animal. Ed. Publicaciones de Extensión Agraria, MAPA, Madrid. : El llibre més complert en castellà sobre metodologies d'identificació clàssiques. No contempla la identificació electrònica.
 - Selga I. 1991. Identificació equina per ressenya descriptiva i gràfica. Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya. Quaderns de Divulgació 29. : Llibre d'exterior en català, que pot ajudar a l'alumne en les qüestions terminològiques i de identificació del cavall.
2. Llibres Etnologia General:
 - García M.A., Martínez S., Orozco F. 1990. Guía de campo de las razas autóctonas de España. Ed. Alianza, Madrid. : Llibre sobre les principals races autòctones espanyoles.
 - Mason I.L., 1984. Evolution of domesticated animals. Ed. Longman, Londres. : Un llibre clàssic i força interessant sobre les teories filogenètiques de les diverses races de les espècies domèstiques.
 - Sañudo C., Forcada F., Cepero R., Thos J. 1986. Manual de diferenciación etnológica. Ed. Librería General, Zaragoza. : Manual senzill, molt ajustat a l'assignatura, ja que es tracta d'una publicació pensada per a estudiants de Veterinària.
 - Sotillo J.L., Serrano V. 1985. Producción Animal: Etnología zootécnica. Tomos I y II. Ed. Tebar Flores, Madrid. : Probablement l'obra més complerta sobre Etnologia en llengua castellana. S'adapta molt bé als continguts de l'assignatura.
3. Llibres de races per espècies:
 - Blanc H.L. 1987. Guía del caballo y del poney. Ed. Omega, Barcelona.
 - Sánchez A. 1984. Razas bovinas españolas. Ed. Publicaciones del Servicio de Extensión Agraria, MAPA, Madrid.
 - Sánchez A., 1986. Catálogo de razas autóctonas españolas. I. Especies bovina. Ed. Servicio de Publicaciones Agrarias, MAPA, Madrid.
 - Sánchez A., Sánchez M^a.C. 1986. Razas ovinas españolas. Ed. Publicaciones del Servicio de Extensión Agraria, MAPA, Madrid.
 - Esteban C., Tejón D. 1986. Catálogo de razas autóctonas españolas. I. Especies ovina y caprina. Ed. Servicio de Publicaciones Agrarias, MAPA, Madrid.
 - Gondrexon A., Brownie I. 1982. Guía de los perros del mundo. Ed. Omega, Barcelona.
 - Orozco F. 1989. Razas de gallinas españolas. Ed. Servicio de Extensión Agraria, MAPA, Madrid.
 - Pugnetti G. 1985. Guía de gatos. Ed. Grijalbo, Barcelona.
4. Avicultura
 - Abad y Col. 2003. Reproducción e Incubación en Avicultura. Real Escuela de Avicultura.
 - Sauveur. 1988. Reproduction des Volailles et Production d'oeufs. Ed. INRA.
 - Castelló, Pontes y Franco. 1989. Producción de Huevos. Real Escuela de Avicultura.
 - De Blas C. y Mateos G.G. 1991. Nutrición y Alimentación de Gallinas Ponedoras. Ed. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, Aedos y Mundi-Prensa.
 - Castelló y Col. 2002. Producción de Carne de Pollo. Real Escuela de Avicultura.
 - Leeson y Summers. 2000. Broiler Breeder Production. University Books
 - Klasing. 1998. Comparative avian nutrition. CAB International
 - Appleby, Hughes y Mench. 2004. Poultry Behaviour and Welfare.
5. Recursos Internet

- Breeds of Livestock - Oklahoma State University
<http://www.ansi.okstate.edu/breeds/>
- European Association Animal Production (EAAP) - ANIMAL GENETIC DATA BANK
<http://win.tiho-hannover.de/einricht/zucht/eaap/index.htm>
- Domestic Animal Diversity Information System (FAO)
<http://dad.fao.org/>
- Llibre "Diversidad de Razas Animales Domésticos" FAO, 1997 :
<http://www.fao.org/docrep/v8300s/v8300s00.htm#Contents>
- FAO – Recursos Genéticos Animales
<http://www.fao.org/docrep/U4900T/U4900T00.htm>
- Animal Diversity
<http://animaldiversity.ummz.umich.edu/site/index.html>
- Animals
<http://www.agric.nsw.gov.au/animals/>
- Site des races domestiques françaises
<http://web.inapg.fr/dsa/especes/>
<http://www.inapg.inra.fr/dsa/especes/>
- Rumimedia (fotos de rumugants)
<http://www.rumimedia.com/Album.htm>
- Sociedad Española para los Recursos Genéticos Animales (SERGA)
<http://www.uco.es/campus/departamentos/genetica/serga/>
- Libros de Actas de Congresos SERGA (1997-1998)
<http://www.uco.es/organiza/departamentos/genetica/serga/archivos1.htm>
<http://www.uco.es/organiza/departamentos/genetica/serga/archivos2.htm>
- Conservación Razas Autóctonas
http://www.uco.es/grupos/cora/cora_content.html
- FEAGAS
<http://www.feagas.es/marco%20botones.htm>
- Archivos de Zootecnia. Nº Extra Razas (1992)
[http://www.uco.es/organiza/servicios/publica/az/articulos/1992/145\(extra\)/azn145.htm](http://www.uco.es/organiza/servicios/publica/az/articulos/1992/145(extra)/azn145.htm)
- Producció Animal general i censos
<http://www.fao.org>
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>
<http://www.europa.eu.int>
<http://www.marm.es/>
<http://www.mapya.es>
<http://www.gencat.cat/darp>
<http://www.cast-science.org>
<http://www.who.org>
- Avicultura
<http://www.wpsa-aeca.com>
<http://www.institutohuevo.com>
<http://www.agriworld.nl/>
<http://www.thepoultrysite.com>
<http://www.Avicultura.com>
<http://www.hyline.com/>
<http://www.hendrix-poultry.nl/>
<http://www.aviagen.com/>
<http://www.cobb-vantress.com/>
<http://www.ansc.purdue.edu/poultry>
- Porcino
<http://www.3tres3.com>

10.- Programació de l'assignatura

Cal consultar la programació general del curs a la pàgina web de la Facultat de Veterinària (<http://www.uab.cat/veterinaria/>).

Cal consultar l'espai docent de l'assignatura a la plataforma Veterinària Virtual (<http://veterinariavirtual.uab.es/web/vetvir/vetvir.htm>) o al Campus Virtual de l'assignatura.